

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Grave à Domo Dei, Omnibus Templorum,
Processionum, Et Qvorumvis Sacrorum, Dum Irreverenter
& Impie Divinis assistunt, Dehonestatoribus formidandum**

Pragae, 1670

Caput XVI. Dei & Cœlitum in Tempa, & Rerum Sacrarum Observatores,
Beneficia, & Favores.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54878](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54878)

CAPUT XVI.

DEI & Coelitum in Templo, & Rerum
Sacrarum Observatores, Beneficia,
& Favores.

Compluria retulimus superiùs, agentes
 de Sceptris & Imperijs, in pramium
 Religionis erga res sacras, à DEO collatis,
 & alibi sparsim. Pauca nunc è multis seor-
 sim in unum collecta afferemus. Atque
 in primis nemo credo inficiabitur, maxi-
 mum omnium à DEI manu in genus nostrum
 derivatorum bonorum, fuisse Incarnatio-
 nem Filij sui; quod profectò tanti valoris est
 & præcellentix, ut nulla creaturarum, et-
 iam omnium simul sumptarum opera, po-
 tuerint condignum ejus efficere meritum,
 & æquale pretium; sed si quæ à SS. Patriar-
 chis, & magnis DEI servis exhibita sunt, ea
 tantum de congruo fuere, accelerationem
 solam illius, vel ut ipsi in Progenitorum
 Christi syllabum venire mererentur, pro-
 curantia. Ex horum numero fuisse unum,
 & quidem præcipuum, Regem David, sæpi-
 us ostendit Spiritus S. in Psalmis, Regum, &
 Paralip. libris, cui sub juramento pollicitus
 DEUS ex semine ejus nasciturum Messiam
 Ps. 88. semel, inquit, juravi in Sancto meo, &
*David mentiar: Semen ejus in æternum man-
 bit*

bit, in Messiam scilicet, super David sedent
 eternum in Domo Jacob regnaturum, propa-
 gatum. Luc. 1. Sed quo potissimum operum
 suorum, de quorum longè plurimis à Scri-
 ptura laudatur, merito, favorem tantum,
 & gratiam omnium maximam obtinuit? Le-
 gantur omnia mansuetissimi hujus Princi-
 pis 1. & 2. Regum & 1. Paralip. gesta, & nul-
 lum aliud reperietur, cui in mercedem pro-
 missum hoc expressè à DEO annectatur,
 quàm tenerrimum ipsius erga Arcam Domi-
 ni Sabaoth affectum, & reverentiam, quàm
 Templum eidem servandæ ædificare, & Do-
 mum splendidissimam construere, animo
 duntaxat destinavit, re ipsa verò nunquam
 id executioni, prohibitus à DEO, mandare
 potuit, ædificatione illius Salomoni Filio re-
 servatâ.

Induxerat jam ille Arcam Domini cum
 jubilo & gaudio, summâ magnificentiâ in
 Civitatem David 2. Reg. 6. & 1. Paralip. 16.
 coram qua præ affectûs magnitudine, ac te-
 neritudine cordis, totis viribus saltaverat, ir-
 risus idcirco à Michol filia Saulis, & con-
 temptus, à qua celebritate reversus, ut benedi-
 ceret Domui suæ, cœpit continuò secum re-
 cogitare, quàm magnificè ipse habitaret in
 Palatio Regio, & Arca Domini interim ho-
 spicaretur duntaxat in mobili, ex pellibus

pecudum constructo habitaculo. Quâ cogitatione intimiùs semper animum penetrante, denique certus jam & resolutus habitaculum DEO dignum, cuius magnificentiâ & maiestate possent omnes ad DEI meritum & reverentiam concitari, ædificare, cum die quâdam sedisset in Domo sua 2. Reg. 7. & 1. Paralip. 17. dixit ad Nathan Prophetam, *Videsne quòd ego habitem in Domo Cedrina, & Arca DEI posita sit in medio pellium? nōne autem indignum est, meliùs & sumptuosius habitare subditum, quàm Regem & servum quàm Dominum? mancipium quàm Principem supremum? Ecce tibi piissimum optimi Regis, sed intrâ animum duntaxat hærentis, in Arcam DEI affectum. Quid autem liberalissimus è contra Dominus? factum est in illa nocte, pergit sacer Historicus, & ecce sermo Domini ad Nathan dicens: *Vade, & loquere ad servum meum David. Hec dicit Dominus Exercituum. Ego tuli te de pascuis sequentem greges, ut esses Dux super populum meum Israël, & fui tecum in omnibus ubicumque ambulasti, & interfeci universos inimicos à facie tua, fecique tibi nomen grande, juxta nomen Magnorum qui sunt in terra. Annuntio ergo tibi, quòd edificaturus sit sibi Dominus Domum (1. Paralip 17.) cumque impleveris dies tuos, ut vadas ad Patres tuos, suscitabo semen**

men tuum post te, quod erit de filijs tuis (en-
 apertissimam Messia de Semine David ori-
 turi sponfionem!) & stabiliam Regnum ejus.
 Et statuam eum in Domo mea, & in Regno
 meo usque in sempiternum, & Thronus ejus e-
 rit firmissimus in perpetuum. Quis non ob-
 stupefcat Divinae dignationis prodigalita-
 tem? solum etiam affectum interiore, ad
 decenter habendam Rem DEO sacram, Ar-
 cam DEI, intentum, infinito penè beneficio
 pensantis! Quis ego sum Domine DEUS? me-
 ritò ibidem exclamat David: & quae Domus
 mea, ut prestares mihi talia? sed & hoc parùm
 visum est in conspectu tuo; ideòque locutus es
 super Domum servi tui etiam in futurum, &
 fecisti me spectabilem super omnes homines,
 Domine DEUS! Quid ultra addere potest Da-
 vid, cum ita glorificaberis servum tuum, & co-
 gnoberis eum? Omnino quidquid meriti ad-
 dere potuisset David, vix tanto promeren-
 do beneficio par futurum erat; id quod ta-
 men unicus Religionis, & observantiae erga
 Rem Divino cultui sacram, obtinuit actus.
 Et verò neque David accelerari promissum
 deinde postulans Messiam, alia sua memo-
 ravit opera & merita; solius meminisse De-
 um petijt, tam syncerè à se pro aedificando
 Arcæ Domini Templo concepti voti, cu-
 jus intuitu spondisset juramento Domi-

nus, nasciturum ex progenie sua Christum.
 Memento, inquit Ps. 131. Domine David, sicut
 jurabit Domino, votum habet DEO Jacob;
 si introiero in Tabernaculum Domus mea, si
 ascendero in lectum strati mei; si dedero so-
 mnium oculis meis, & palpebris meis dormita-
 tionem, & requiem temporibus meis: donec
 inveniam locum Domino, Tabernaculum DEO
 Jacob. Propter David ergo servum tuum, &
 scilicet tam pium ejus votum, non avertas
 faciem Christi tui. Ubi insuper notanda
 venit similitudo repromissionis divinae, cum
 pio desiderio religiosissimi David, eodem
 Psalmo consequenter expressa. Juravit Da-
 vid Domino, se non intraturum domum su-
 am, nisi prius inveniret, & designaret lo-
 cum extruendo Templo: juravit similiter
 vicissim Dominus David veritatem, & non
 frustrabitur eam, de fructu ventris tui ponam
 super sedem tuam: Juravi David serbo meo, fir-
 mat idem ipse Dominus Ps. 88. usque in aeter-
 num preparabo semen tuum. Ille promisit
 edificare Domum Domino: & Dominus si-
 militer per Nathan ait 2. Reg. 7. predicat que
 tibi Dominus, quod Domum faciat tibi Domi-
 nus; & ego edificabo in generationem & gene-
 rationem sedem tuam, ait idem Ps. 88. Semel
 juravi in sancto meo, si David mentiar, semen
 ejus in aeternum manebit. Et Thronus ejus si-

ent Sol in conspectu meo, & sicut Luna perfecta in aeternum, & testis in caelo fidelis. Plura hujus generis exempla non addam, cum satis constet ex Cap. 6. consuetum esse DEO, Virtutem Religionis & observantiae erga res sacras, magnis potissimum Dignitatibus, & Magistratibus, Sceptris ipsis & Imperijs remunerari. Historiam si lubet Ecclesiasticam consule, & plurimos similiter invenies Episcopos & Praesules in illud fastigium à DEO erectos, quòd in Tempia & Divina fuerint devoti; & subinde ex eo praecise, quòd alijs maturius ad Ecclesiam se conferre, ut S. Nicolao contigit, deveneraturum Deum, studuerint.

Singulare favoris in Domum DEI, & pietatis in eandem nobis praebitum exemplar habemus à Christo Domino Lucae 2. ubi post exactam infantiam, primam omnium illius ad aetatem puerilem jam provecti (quae nobis rationis usum aperire solet) actionem, describens Evangelista, ait, illum ascendisse cum Parentibus Hierosolymam ad Templum Domini. S. Thomas docet hominem quemvis, ubi primum ratione perfecte uti coepit, primò omnium obligari & teneri ad eliciendum amorem DEI, & recognoscendum ejus in se Dominium & beneficia: quia decentissimum est, ut prima rationalis crea-

turæ, gratis à DEO conditæ, occupatio, circa Deum versetur, & quidem modo omnium excellentissimo. Unde nullus ambigere poterit, quin Christus benedictus, cui apprimè, quid Deo Patri foret gratissimum, innotuerat, talem, nobis in exemplum, omnium post infantiam exercuerit primam actionem, quam summè DEO cordi esse pernoverat; primitiæ enim rerum omnium semper gratissimæ, adeoque simul esse debent quàm optimæ. Quæ porrò illa fuit, non alia quàm ascensus in Templum Domini, & Patris sui æterni in eodem veneratio. Quanto fervore & animi intentione obita, vel ex eo collige, quòd integro triduo *Puer JESUS remansit in Templo*. Tanti siquidem hunc religionis erga sacrum locum Dominus æstimavit actum, ut quoad illum solum ab obedientia Parentum se exemerit, in omnibus alijs semper ijs subditus: ingrati quasi & inobedientis nomen sustinere præligens, quàm ut neglector & incurius Domus Domini videretur. Sanè ipsa sanctissima Mater, ejus Divinæ Indolis optime alioquin conscia, cur id fecisset admiranda quæsiuit: *Fili quid fecisti nobis sic?* ut nobis, Parentibus tuis quasi rebellis factus, nobis neglectis & inscijs, quod aliàs egisti nunquam, remaneres in Templo, atque ita
 maximâ

maximâ sollicitudine, tristitiâ, & mœrore,
nos afficeres? ecce enim Pater tuus & ego do-
lentes querebamus te. Sed quid ad hæc ob-
sequentissimus filius? quid est, ait, quod me
querebatis? nesciebatis quia in his quæ Patris
mei sunt oportet me esse? nesciebatis quia ubi
de DEO, & cum DEO agitur, omnia cæte-
ra sùsque deque habenda sint? nesciebatis o-
portuisse me servitio Divino in Templo va-
cantem, omnia cætera negligere? omnes ho-
minum, etiam Parentum respectus, & cu-
ram deponere? neque alibi, quàm in his
quæ sunt Patris æterni, esse? O incredibilem
ergo nostram audaciam! nòsne homunculi
vilissimi, pulvis & cinis, vermis & canis
mortuus, hoc tam flocci pendere, & tan-
quam nullius momenti rem pro nihilo du-
cere audemus? Filius Unigenitus DEI, te-
nerrimus 12. annorum puer, desertis Paren-
tibus, toto triduo Hierosolymis remanet,
nulli mortalium totâ Urbe notus, tantùm
ut Patrem suum in Templo, ubi tamen ne-
quaquam tam admirando modo præsens De-
us erat, uti in nostris Ecclesijs, veneraretur
& adoraret: imò quem intra seipsum, hypo-
staticè Humanitati suæ unitum, longè altiori
& meliori ratione intimum habebat, in quo
inhabitabat omnis plenitudo Divinitatis cor-
poraliter ad Coloss. 2. Unde autem per tri-

duum, hunc super omnes filios hominum pulcherrimum pusionem, in Urbe ignota victitasse putamus? sacratissimis nimirum plantis vicos & domos pauperculus pupillus obiens, frustulum panis demississimè emendicans, ad communem fontem frigidæ haustulo corpusculum reficiebat; opiparè pransus, si quis jusculi modicum, quod canibus in offam effundendum forsitan erat, ministrasset. Noctibus autem, quia quo se reciperet notas xdes non habebat, præ foribus obserati Templi super limen Domûs Domini cubabat, nullo, nisi præduri lapidis strato, nullo nisi unius vesticulæ, quâ induebatur, tegumento. Et tamen hæc, ceteraque plura incommoda elegit spontaneè, subivit libentissimè, tantùm ut in Templo Patrem summè ingenuus Filius ad satietatem venerari, & adorare posset. Quâ verò id fecisse putamus reverentiâ? quo ardentissimi animi fervore & devotione? cogitemus hunc parvulum Dominum, Corculum DEI Patris, & Cœlium delicias, totâ, post necessariam ex emendicato prandio refectiorem reliquâ die, in angulo quopiam, secretim, quàm proximè posset ad Sancta Sanctorum, geniculis suis in durissima humo stectentem, oculis ardentissimis, vultu ad omnem reverentiam & pietatem composuissimò,

limo, manibus modò complicatis, modò in Crucis modum, super seraphico amore flammans pectus, decussatis, in faciem suam, præ reverentia & demissione identidem humi procidentem, & ex innocentissimis oculis calidas lacrymulas, à continuis sigultibus subsultante divinissimo corculo profundentem, suspirantem, gementem, & novis ac novis deprecandi formulis sese fatigantem. Potuítne majorem erga Templi sacrarium favorem, observantiam, religionem Deus incarnatus exhibere? quod Theandricis suis actibus, pietate, ac devotione, tam ardentem dignatus est consecrare: adimplens ità Prophetæ Malachiæ c. 3. vaticinium: *Veniet ad Templum suum Dominator, quem vos queritis, & Angelus Testamenti quem vos sultis.* Et nos peccatores ingrattissimi, millies ac millies infernum promeriti, æternorum ignium titiones, ipso conspectu Dei indignissimi, audebimus in ejus oculis & præsentia, in Aula incomprehensæ Majestatis ejus, coram Throno gloriæ illius, ubi eum laudant omnes Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates, Cherubim, atque Seraphim præ reverentia facies velant, impudenter, rusticè, petulanter agere? O sanctissime Augustine! clamabas tu olim admirandus lib. 8. Conf. C. 6. *quidni*

se prosternat homunculus Regem allocuturus omnipotentem, ante quem totus Orbus Terrarum gutta Roris est antelucani? quid dices, si hodie nugantes, cachinnantes, fabulantes, impudicè oculis annuentes, loquentes & colloquentes, idque in conspectu eius, coram quo oraturus DEI Filius, non aliter, quàm procidens in faciem comparebat, videres?

Sed non hic stetit eximius Dei-Hominis in Templum favor. aliam præterea augustiorem illi collaturus prærogativam, non alibi deperditus inveniri à mæstis Parentibus voluit, quàm in Templo. *Venerunt iter diei, inquit Evangelista, & requirebant eum inter cognatos & nos, & non invenientes regressi sunt in Ierusalem requirentes eum, & factum est post triduum, invenerunt illum, sed ubinam locorum? in Templo. Quid amabò est, quòd reperiri amissus semel Dominus non potest, neque vult, nisi in Templo? quæritur itinere unius diei, quæritur per triduum, quæritur inter cognatos & nos, quæritur totâ sanctâ alioquin levitate Hierosolymâ, & non invenitur: quæritur semel in Templo, & mox reperitur. Nimirum docere voluit, deperditum per quoduis lethale peccatum amissione Gratiz Deum, non alibi faciliùs recuperari & felicjùs, quàm in*
Ecq

Ecclesia; quando multis enormiter scelestis salutis æternæ fuit, vel semel Templum adisse, aut etiam cum Maria Ægyptiaca, illud saltém ingredi tentasse. Unde & Ecclesiam in Tribunal judicarium omnibus prævaricatoribus & malefactoribus erexit, sed non ad ferendam mortis in eos sententiam, verùm ad restituendum Gratia & Deo peccatores; in qua filius prodigus Patrem, fugitivus servus Dominum, rebellis subditus placatus Regem, & ipsius Deicida certissimum inveniret Asylum. *Elegi enim locum istum, ait Dominus 2. Paralip, 7. ut sit cor meum ibi cunctis diebus; unde si conversus populus meus deprecatus me fuerit, & exquisierit faciem meam, propitius ero peccatis eorum.*

Solet Ecclesia Catholica multis sanctissimis ritibus, & gravissimis cerimoniis, locum Domibus Dei designatum expiare, & devotissimis precibus, jam inde à Sylvestro Pontifice ad nos derivatis, consecrare; postulans à Domino, ut qui in veteri quondam Testamento dignatus est Templum Salomonis visibiliter de Cælo in nebula descendens sanctificare, idem quoque modò Tempora nostra sacrare, & cultui suo, divinisque usibus aptare dignetur. Et vide mihi rursus ingentem Numinis favorem & gratiam! quæ non arcano duntaxat & invisibili modo (qualiter
Tem-

Tempora nostra omnia sanctificare dubitari
 non potest) sed patenti quandoq; etiam ce-
 rimoniâ, expressis Ecclesiæ consuetis ritibus
 eandem benedicere, & consecrare dignatus
 est. Locus est in Helvetia à continuis hodie-
 que miraculis & prodigiis celebris, B. Vir-
 gini Eremitanz sacer, & insigni PP. Bene-
 dictionum Cœnobio conspicuus, Et insidi-
 vulgò dictus ubi ejusdem SS. Matris honori
 Capella visitur, in usum & quotidiana Sa-
 crificia, S. Menrado Eremitæ & Martyri
 Eremum illam tum inhabitanti, à quadam
 Abbatissa exstructa. Ad hanc Catholico ritu
 & Cerimoniis consecrandam invitatus S.
 Conradus Episcopus Constantiensis, S. Udal-
 ricum itidem Episcopum Augustanum secum
 deduxit. Cùm ecce pridie, quàm institue-
 retur dedicatio, dum Conradus nocte ad
 preces pro more è lecto se proripit, videt
 insolito fulgore fenestras cubiculi relucere.
 Tùm non parùm attonitus, ipsum quoque
 Templum, quantum erat, resplendere ac-
 censis luminibus advertit. Ingressus itaque
 sacellum, vidit delapsos Cœlo Divos pera-
 gere, quam ipse postridie peracturus venerat
 dedicationem. In qua tanti momenti re, nè
 abeã à vero, visum est mihi apponere ea, quæ
 ipse S. Conradus in libro de Secretis Secre-
 torum hac de re scripta reliquit, in hæc vera
 bas

ba. Anno à nato Salvatore 948. Imperante Ottone, sedente Agapito II. anno 13. Episcopatus Conradi, festo S. Crucis in autumno, fuit ab ipso Christo Domino nostro, & à suis SS. Angelis consecrata Capella B. V. in Eremo, in hunc modum. Christus Dominus noster descendit de Cœlo casulâ Sacerdotali, sive purpureâ, sive violaceâ indutus, seque ante Altare B. V. stitit, ibique Sanctissimum Missæ officium complevit, præsentibus quatuor Evangelistis, qui ritu Ecclesiæ mitram imponebant sacro capiti, vel amovebant. SS. Angeli accensis aureis thuribulis, odoribus replebant Templum, non sine suavi sono, qualem Zephyrus solet effere, cum inter arborum folia ludit. Adstiterunt lateri uni S. Gregorius, tenens manu aspergillum, alterum latus tenuit S. Petrus, pedumque pastorale præsetulit. Adstiterit quoque cum S. Augustino S. Ambrosius. Ipsa vero Dei Virgo Deipara super Altare inter coruscas, & plus quam solares radios cœlesti cum Majestate apparuit. S. Michael Archangelus Symphonicorum præfecti, Angelorum nonnulli Suffraganeorum Episcoporum officio fungebantur. Cantus is ipse, & omnium cœrimonia fuit eam ad formam, quam ritus Ecclesiæ in Templorum Cathedralium consecratione præscribit. Epistolam cecinit

nit S. Stephanus, S. Laurentius Evangelium, reliquum quod supererat cantus, fecere Angeli, non sine præstantissimis instrumentis. Manè orto, omnibus pro Templi consecratione ritè compositis, Episcopus Conradus in Templo permansit usque ad meridiem, dulcissimè præteritorum recollectione suspensus, sperans aliis modis ea quæ viderat ad aliorum notitiam perventura. Elapso penè meridie, monent primi Clericorum tempus abire, nec tamen pro populi expectatione satisfactum. Ille, quæ noctu facta essent, quæque vidisset verissimâ narratione ingenuè fatetur. Illi pium somnium venerati, instant obtrusis sacris vestibibus, cinguntque nolentem ad Sacras Cerimonias peragendas. Vix autem datum Sacris est principium, cum vox clara omnium auribus de Cælo insonuit: *Frater, cessa consecrare*: & ut firmius hæreret, ter repetita est. Territi qui negabant, fidem dedere verbis Conradi, Deumque in Miraculis suis laudarunt. Quatuordecim post annis Otto Imperator Romanum petiit, ut Leonem VIII. à rebellibus Romanis sede pulsum reponeret. Comitata Imperatorem suum est in tam bona causa Germaniæ non modica pars, quos inter, præter nonnullos Principes profanos, pleriq; fere Germaniæ Episcopi. Nomina-

tos reperio Ottonem Moguntinum, Bruonem Coloniensem, Annonem Vormatiensem, Ottonium Hildeshemiensem, Ottonem Mindensem, Erchenbaldum Argentinensem, Udalricum Augustanum, & ipsum Conradum Constantiensem. Is totius miraculi quod An. 948. contigerat, historiam Pontifici exposuit, qui tot presentibus Ecclesie Sacris capitibus, sua auctoritate, vulgato diplomate fidem rei indubiam fecit, quod Historicus ad verbum ponit; quodque a pluribus Pontificibus iterum iterumque confirmatum est. Hinc tanta loco reverentia conciliata est, ut ipsi Imperatores Thesaurarii titulum & officium sibi acceperint. Credi non potest, quam claris hodieque miraculis hoc in loco B. V. triumphet. Nec minus admirabilis fuit Ecclesie Assisiane, ad preces Seraphici Francisci, per Christum ipsum sanctificatio, cui etiam in perpetuam tanti prodigii memoriam, ad diem anniversariam Dedicationis, amplissimas illas attribuere dignatus est indulgentias (quas Portiunculam vocant) ad universas postmodum Franciscanæ Familie Ecclesias, beneficio & auctoritate Sedis Apostolicæ propagatas & extensas. Sic etiam Templum S. Dyonisii prope Lutetiam, teste Nic. Gillio, Roberto Guagnino, & Antonio Demochare, ab ipso
Chri.

Christo initiatum est, in cuius rei fidem le-
 profus eo die ibidem sanus factus est, a vulso
 manu Dei cancrumate, & lapidi in quem
 injectum est agglutinato, ut hodiéque cerni
 ferunt in orbiculo immisso ad lævam Sacel-
 li, quod idcirco etiam maximâ religione
 frequentatur, anniversario præsertim initia-
 tionis Die 6. Kal. Martij. Similiter dedica-
 tum est Avenione Templum B. V. Mariæ, de
 Domnis agnominatæ, per ipsummet Virgi-
 nis Filium, ut testatur Joannes Papa XXII.
 Diplomate dato Pontificatûs sui anno primo,
 Sixtus IV. Diplomate edito Anno 1475.
 Nec beneficio hoc destituta est penitus Bo-
 hemia nostra, in cuius Metropolitana S. Vi-
 ti Æde Pragensi, Altare majus, & ipsum à
 S. Wenceslao honori Divi Viti M. extru-
 tum Templum, Sacro Oleo à Dei Filio de-
 libutum est. Cum enim S. Wolffgangus Ra-
 tisbonensium Præsul, à Boleslao Sævo D.
 Wenceslai Fratricida rogatus, ut Ædem il-
 lam sacraret, facinus detestatus Boleslai,
 tergiversaretur; pergere porrò in Boëmiam,
 apparens Christus Dominus, & Templum
 benedicere duntaxat iussit, quia hanc ipse
 ego (dicebat Dominus) Corpori & Sanguini
 meo immolando sanctificavi, & dedicavi: si-
 mulque in sedem olim Episcopalem & Ar-
 chi-Episcopalem illud erigendum prædixit.

Et inde fortassis accidit, ut gravis peccati reus Sacerdos Missæ Sacrificium ad eam Aram perficere nullatenus aliquando potuerit, ut refertur in vestigio Boëmiæ piæ Patris Alberti Chanowsky Societatis JESU, in notis ad Caput 9. Id quod de se palàm sæpius testatus est, Reverendissimus Dominus Sixtus de Lerchentels Præpositus Litomericensis, referens se quâdamvice in medio Sacrificio repentè oculis captum, nullo modo potuisse in Missa progredi, donec contritione quolibet conatu sæpius elicitâ, tantulum sibi lumen affulisset, tunc quasi per caliginem intuendo, reliquum Sacrificii utcunque perageret, finito eo confestim sacrâ exomologesi conscientiam expurgans. Quin & temporibus Rudolphi II. Cæsaris, casus ejusmodi Sacerdoti cuiquam sæculari accidit, ut Annales Collegii Societatis JESU Pragæ ad S. Clementem referunt; quem cum ad S. Viti Aram simili cæcitate percussum præsentem adverterent, ut in Missa nullâ ratione progredi posset, eorum quidam ad Collegium illud usque, in Urbe veteri situm (magna enim tunc adhuc erat Catholicorum & doctorum Sacerdotum Pragæ paucitas) decurrerunt, indeque P. Marcum Soldanum Congregationis Italicæ Præsidem exciverunt, qui per tantum à Collegio ad Arcem usque
spa-

spatium tandem accurrens, Sacerdotem illum apud ipsam Aram Sacramentaliter expiavit, ac momento redeunte visu, facilem absolvendi Sacrificii viam aperuit. Quanta ergo exinde dignitas, quantus accrescit Templis nostris honor, quod initiator eorum Christus ipse dignatur fieri, *assistens Pontifex futurorum bonorum?* Non raro etiam delegatum pro se Cœlitum aliquem misisse, in variis Ecclesiarum monumentis legimus: quod non debet improbabile videri, ut recte pronuntiavit S. Thomas, & multis confirmat Henricus. Sic in actis S. Petri Cœlestini refertur, Angelum consecrâsse Templum Aniciense: & de Templo à S. Eduardo constructo, & à S. Petro Apostolo consecrato, meminit Alredus in Actis S. Eduardi. Idem proditur de Templo Figeacensi apud Caduceos, & de Aubracensi upud Ruthenos. Nolo hic recensere innumera prodigia & miracula, quibus Tempia exornare, & dignitatem eorum omnibus sæculis asserere Dominus dignatus fuit. Inter quæ ea potissimum eminet, quibus sacra hæc ædificia approbare, inò & locum ac situm pro iisdem designare voluit: apertissime ita demonstrans, quantopere ea sibi cordi forent, quorum proinde dehonestatores & prophanatores, non posset nisi gravissimo odio prosequi. Ita

legi-

legimus factum temporibus Liberii summi Pont. ubi Joanni Patricio Romano, & Conjugi ejus, quod liberos nullos suscepissent, cupientibus hæreditatem suam, pro gloria Dei quam optimè & utilissimè expendere, Virgo Deipara per visum apparuit, & Deo omnipotenti sub Patrocinio, suo Basilicam eo loci extrui præcepit, ubi die sequenti copiosas nives è Cælo deciduas reperissent. Erat autem ipsum æstivum tempus, quo maximi calores in Urbe esse solent, cum nihilominus solemnibus Sacerdotum & populi supplicatione procedens cum iis, Nonis Augusti, Pontifex (cui seorsim id ipsum Deipara revelaverat) Collem Exquilinum unâ sui parte recentissimis coopertum invenit nivibus, magnitudinem, situm, & dispositionem Ecclesiæ designantibus, ubi eadem mox sumptibus piorum Conjugum exstructa, à Nivibus appellari cœpit, dicta hodie S. Mariæ Majoris. Atque hæ fuerunt causæ, cur omnes devoti & Deum timentes homines, in summo pretio ac æstimatione Ecclesias habuerint, ad earum venerationem se & alios excitaverint, omnem irreverentiam & indecentiam, instar gravissimæ abominationis in iisdem exhorruerint, imò & ultima medianorum obsequia pro eorum cultu obire,

sum.

240 Cap. XV. In Rer. Sac. Observ. benefic.
summo honori duxerint. Notissima sunt, quae
hoc in genere domesticus noster Martyr &
Princeps sit agere solitus Sanctus Wenc-
slaus. Certè Sanctus Paulinus, Rom. Con-
sul & Prætor, Sancto Felici Nolæ Episcopo
sefe mancipavit, ad perpetuò verrendum &
sordibus emundandum Templum. Quod
idem solemne fuisse S. Guidoni scribit Suri-
us in ejus actis; addens præterea, nunquam
ab eo Templum sine pia salutatione
præteritum.

